N°. 665. **DE GRONDWET.** 1855.

ZUID-HOLLAND

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

WOENSDAG 18 JULIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beursteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**, Jan Hendrikstraat, n°. 259.

De uitvaart van «de Nederlander».

III.

De heer Groen heeft de uitgave van *de Nederlander* gestaakt, ook omdat het nutteloos was langer met de couranten te polemiseren. *De Nederlander* stelde, natuurlijk, altijd prijs op «loyale», op «doeltreffende» discussie», en het waren de overige couranten, die altijd de polemiek voerden met «tegenzin»; die «*opzettelijk*» (en de heer Groen verklaart tevens *altijd* beleefd te zijn geweest) het *audiatur et altera pars* in den wind sloegen; wetenschappelijken ernst doorgaans voor onge[illegible]mielden en dikwerf, in verband met het naderen der verkiezingen, het gebrek aan naauwgezetheid zeer ver dreven. Het was *de Nederlander*, die altijd «op de «plegtigste, op de nadrukkelijkste wijze, nu eens be«knopt, dan weder uitvoerig gezegd en verklaard heeft, «wat men bedoelde en wat men niet bedoelde; ja, zoo «sterk en zoo duidelijk, dat zij (de anti-revolutionnairen) «waarlijk reden hebben zich van de grofste onrecht«vaardigheid te beklagen, wanneer zij zich nog altijd «hooren afschilderen als voorstanders van hetgeen zij «verwerpen, als bestrijders van hetgeen zij eeniglijk «begeeren.» (*Nederl*, no. 1537.)

[illegible] heer Groen een dergelijke reden voor de staking van zijn blad heeft kunnen en durven nederschrijven, [illegible] raadselachtig. In 1851 schreef de heer Heemskerk: «De rigting der meeste artikelen in *de* «*Nederlander*, [illegible] van den heer [illegible] is met goede «trouw naauwelijks, [illegible] niet overeen te brengen;» en de heer Groen antwoordde hierop, in een toon van verontwaardiging (*Nederl.* no. 170): «Dat men mijne «beginselen afkeurt, dat men de wijze, waarop ik ze «voordraag, ongepast, overdreven, veelzins berispelijk «acht, dat begrijp ik; maar ik begrijp niet op welken «grond *onopregtheid*, *kwade trouw* in mij ondersteld «wordt; wat er in de meeste artikelen van *de Neder*«*lander* voorkomt, hetgeen tot dergelijke onderstelling «het regt geeft?» Wij vragen, in gemoede, of niet reeds hetgeen de heer Groen, bij zijn afscheid als redacteur, voorstelt te zijn geweest de rol, die *de couranten* speelden en inderdaad *enkel* en *uitsluitend* de rol was, welke *de Nederlander* heeft vervuld, het regt geeft, om de woorden van den heer Heemskerk, ook bij den laatsten snik van *de Nederlander*, te herhalen: «Het «is met goede trouw *naauwelijks*, of *niet* overeen te «brengen?»

De «meeste artikelen» van *de Nederlander* hebben inderdaad regt gegeven tot dit verwijt; en hetgeen de heer Groen verklaart geweest te zijn de houding «der «couranten,» maakte juist het geheele levensbeginsel van zijn dagblad uit.

De Nederlander polemiseerde. Maar hoe?

Door te insinueren;

door de goede trouw te verloochenen;

door de quaestie, die het gold, behendig te ontwijken;

door nimmer eenige grondige studie over vraagstukken van den dag te leveren;

door voor te staan wat hij bestreed; door af te keuren wat inderdaad werd begeerd;

door, bij de verkiezingen, eene armzalige rol te spelen;

door eindeloos en nog meer, den lof van den heer Groen te verkondigen.

Elk onderdeel van deze beschuldiging wenschen wij te staven, om ook dan te komen, gelijk de heer Groen deed, tot de beantwoording der vraag: «Wat beteekent dergelijke polemiek?» De voorbeelden, die wij kiezen, zijn enkel aan den jongsten tijd ontleend, sedert *de Grondwet* opstond, om *de Nederlander* te bestrijden; — wij wenschen, door verzwijging van een niet [illegible] verleden, voor *de Nederlander* niet al te «onbarmhartig» (*Nederl.* no. 985) te zijn.

A. *De Nederlander* gebruikte ***het middel van insinuatie*** om de tegenpartij te schaden, in verdenking te brengen, te verguizen en te belasteren.

1. De maanden April en Mei 1853 — toen de «bisschopskoorts» op 't hevigst aan het woeden was — waren vruchtbare maanden voor insinuatie. Men had slechts *iets* uit de lucht te grijpen, dat *iets* op bedenkelijken toon in te kleeden, en het groeide aan tot *laster*; het gif werkte en de uitslag der verkiezingen was er de *zoete vrucht* van.

Op 3 Mei 1853 verklaarde *de Nederlander*: «dat «sedert 1848 *verscheidene* leden hebben bedankt, en dat *enkele* intrigues, ter verwijdering van anderen, gelukt zijn; maar het «laat dengene die zit niet opstaan» was over het algemeen, met goedhartigheid of onverschilligheid, alsof het om begeving van een post en niet om vervulling van een pligt te doen was, in 1850 en 1852 de leus.» Wij bewezen, vooreerst, dat sedert 1848 van de 68 leden, waaruit de Tweede Kamer bestaat, 33 *leden door andere personen waren vervangen* en vroegen, derhalve, of op dit getal, op twee na de helft uitmakende, als men ter goeder trouw is, toepasselijk waren de woorden: *verscheidenen en enkelen?*» Wij sommeerden voorts *de Nederlander* «om aan «de Natie *bekend te maken* de enkele intrigues, die, «ter verwijdering van anderen, gelukt zijn.» (*Grondwet* no. 5.) En wat was het antwoord?

Op de sommatie: «intrigues kan men bezwaarlijk in hare geheime kronkelpaden volgen;» derhalve men wierp eene beschuldiging op, *die men niet bewijzen kon.*

Op onze vraag of er niet 33 leden van de 68 door *andere* personen waren vervangen: «met u is discussie onmogelijk!!» Ziethier de eigene woorden van *de Nederlander*.

«Wij hebben gemeend, dat met een blad 't geen gezegd wordt onder de leiding van *leden der vorige Tweede Kamer* te staan, eene ernstige politieke discussie mogelijk zou geweest zijn. Wij vleiden ons, dat de redactie van het terrein der *personnaliteiten* (1) tot eene nuttiger soort van beschouwingen zou kunnen worden gebragt. Doch met het oog op zoodanige fragmenten, waarvoor zelfs de opgewondenheid der verkiezingen niet tot verontschuldiging kan verstrekken, is gedachtenwisseling met eene redactie die zich zelve aldus verlaagt, ondenkbaar.»

2. Op denzelfden 3 Mei 1853 — men moest de *ontbonden* Kamer in een zwart daglicht stellen — zeide *de Nederlander*, dat de Tweede Kamer *vijf jaren* lang *het lijdelijk werktuig van den Minister van Binnenlandsche Zaken is geweest.*»

Van November 1849 tot April 1853 — telde *de Nederlander..... vijf jaren*!!

Te gelijker tijd zeide *de Nederlander*: «dat de ont«bonden Kamer in de zitting van 1849 *aan de verloo*«*chening der Grondwettige souvereiniteit van het Huis* «*van Oranje*, door Thorbecke, haar zegel had ge«hecht.» Wij vroegen den heer Groen of hij niet *wist* «dat de Kamer in 1849 nooit gediscutieerd heeft over de *grondwettige regten* van de leden *van het Huis van Oranje*; dat veel min de Kamer aan eene verloochening dier regten eenig zegel heeft gehecht of heeft *kunnen* hechten; — dat veel min dus *na* dat dit zegel zou zijn gehecht, die bestrijding van het Ministerie is begonnen; dat nog minder door den heer Thorbecke die grondwettige regten zijn ontkend of verloochend?» (*Grondwet* no. 7).

Op die vragen *geen antwoord*; daarentegen in *de Nederlander* van 1 Junij, eene onbeschaamde herhaling der insinuatie:

«Denk, zoo ge nog een voorbeeld van de naauwgezette naleving der Grondwet begeert, denk aan art. 11 der Grondwet, aan den onbetwistbaren *historisch-grammaticalen* zin der uitdrukking *kroon*; denk aan de vermetelheid waarmeê, in de Tweede Kamer, *de grondwettige Souvereiniteit van het Huis van Oranje ontkend en bespot werd.*»

En om op die onbeschaamdheid (wij kunnen geen ander woord gebruiken), de kroon te zetten, voegde *de Nederlander* — ofschoon wij meermalen gevraagd hadden het bewijs, *wanneer* de Kamer de grondwettige regten des Konings betwijfeld had — daarbij: «dat hij van de vrijzinnige bladen nog *geen* repliek ontving!!!»

3. *De Nederlander* insinueerde vervolgens — altijd om de ontbonden Kamer in discrediet te brengen — «dat de *kies-* en provinciale wetten *met overhaasting* waren aangenomen.»

Met *overhaasting?*

De Kamer discussieerde *zes* dagen over de provinciale; *elf* over de kieswet. Dat er gelegenheid werd gelaten om uit te praten, blijkt daaruit, bijv. dat de heer Schiffer het vuur opende met eene redevoering, die *twaalf* der digt in een gedrukte kolommen van het Bijblad beslaat; het door den heer Donker Curtius gesprokene een *twintigtal* dier kolommen deed bedrukken; Groen bijkans met geen *vier-en-twintig* toe kon; en de heer van Hall er *vijftien* behoefde voor zijne *consideratiën* over de wet «tot welker vaststelling hij zich «bewogen gevoelde met *geheel zijn hart* mede te wer«ken, (zitting van 4 Junij 1850 bladz. 8.)

Wij vroegen *de Nedelander* of de heer Groen beaamde, dat «met overhaasting» was te werk gegaan?

Geen antwoord!

4. Toen, in Augustus en September 1853, ter voeding van «den volkswaan van een dag», Nederlandsche staatslieden op nieuw moesten worden verguisd, de kardinaal Antonelli door de anti-revolutionnairen in het gelijk werd gesteld, toen insinueerde *de Nederlander* (No. van 1 September), dat het Ministerie Thorbecke» *zelfs goedkeuring verleend zou hebben* voor de vestiging van den aarts-bisschoppelijken zetel te Utrecht.» Het blad van den heer Groen insinueerde, dat er niet alleen door Rome *mededeeling* was gedaan, dat er zelfs *overleg* had plaats gegrepen, dat *goedkeuring* verleend was.

Wij merkten op (*Grondwet* No. 94): «dat tot nog «toe niemand *daaraan* had gedacht:» dat dit *streed* met alles «wat bekend is over den ganschen loop der zaak,» wij sommeerden *de Nederlander*, om te komen tot verklaring zijner woorden: «of zij zullen geacht worden te «behelzen eene dier insinuatiën, *die een blad onteeren.*» Te vergeefs drongen wij nader (No. 102) op eene *verklaring* aan; te vergeefs herinnerden wij aan de eigen woorden van *de Nederlander*, «dat de usantiën der «drukpers tot *antwoorden* dwingen» — geen antwoord *geen letter antwoord!!*

Het gif, dat men had uitgegoten, was opgeslorpt en verspreid: het doel was *bereikt*, en verantwoording onnoodig.

Aldus begreep *de Nederlander* «loijale» en «doeltreffende» discussie!

5o. Bij de behandeling van het voorstel der negen leden tot afschaffing van den accijns op het geslagt, vloeide de bron van insinuatiën voor *de Nederlander* overvloedig.

Één voorbeeld uit velen.

De Nederlander insinueerde, dat de «negen voorstellers» zich schuldig maakten «*aan verwaarloozing der* «*volksbelangen.*» Voorbeeldeloos bijna was ons geduld, om door herhaalde sommatiën tot *het leveren van een bewijs* te hopen. Eindelijk kregen wij het zoo ver, dat de insinuatie, die eerst *algemeen* was gesteld, werd beperkt *tot de begrooting van oorlog*. En wat was nu het *bewijs* voor die «verwaarloozing der volksbelangen?» Geen der negen voorstellers had over de begrooting van oorlog het woord gevoerd!

Wij vroegen of ieder volksvertegenwoordiger, die *gezwegen* heeft, of die niet over «*oorlogszaken*» heeft gesproken, beschuldigd moest worden van «*verwaar-*

(1) Wat waren die *personaliteiten?*
Wij stelden voor de insinuatie den heer Groen verantwoordelijk, en vroegen: hoe *hij* dergelijk geschrijf in *de Nederlander* dulden kon. Nu *zelf* erkend is, dat *al* de artikelen van de hand des heeren Groen waren, hadden wij slechts, in Mei 1853 gezegd wat de heer Groen in Junij 1855 verklaarde *waarheid* te zijn.

»loozing van de volksbelangen?» Welken naam; vroegen wij verder, geeft dan *de Nederlander* aan het zwijgen, bijv., van de heeren HEEMSKERK, BAUD, WINTGENS, VAN LIJNDEN, ELOUT en GROEN VAN PRINSTERER? Waarom sprak, bijv., de heer GROEN dan niet over de remonte-paarden of de percussie-geweren?

Geen antwoord!

6. In Julij 1854 eene nieuwe insinuatie. *De Nederlander* noemde de constitutionnelen: *»de* vrijzinnigen, »wier politiek steeds in het *verbuigen* of *verbreken* van »constitutiën bestaan heeft.» Wij vroegen: »Zou *de »Nederlander* de goedheid willen hebben deze laster»lijke aantijging, *ten aanzien van de constitutionnele »partij hier te lande*, door een enkel bewijs te staven?» (*Grondwet* no. 344.) Ziethier het antwoord:

De Grondwet vraagt *eén enkel bewijs* uit de geschiedenis der vrijzinnigen in ons land.

»Om meer dan één bewijs, of liever om *één* doorloopend bewijs te vinden, herleze zij de geschiedenis van Nederland van 1795—1854.

Wil ze voorbeelden van *verbreken*, ze lette, om uit vele enkele te noemen, op den 22sten *Januarij* 1798, op den 12den *Junij* 1798, op den 18den *September* 1801, en op hetgeen in *September* 1830 en in *Maart* 1848 geschied is.

Wil ze voorbeelden van *verbuigen*, ze vrage zich zonder te meesmuilen, af, of waarlijk de zonderlinge *buigzaamheid* eener Grondwet, waar ze onder *vrijzinnige* toepassing geraakt, in geen enkel voorbeeld, noch van *Besluiten vóór*, noch van *Wetten* na 1848 openbaar was?

Wij constateerden toen, dat *de Nederlander* behoorde op te geven, *op welke wijze* de constitutiën werden verbroken, om te komen tot de wetenschap, of *»de constitutionnelen»* er de hand in hadden; en voorts, dat de zinsnede betrekkelijk het *verbuigen* een raadsel was, waarvan wij de nadere en duidelijke oplossing verlangden.

De *Nederlander* erkende, dat onze vraag was »eene belangrijke historische vraag.» Het blad gaf vervolgens eene opheldering van de »verbreking der constitutie op 22 Januarij 1798, zonder aan te toonen, dat *»de* constitutionnelen» dat gedaan hadden, liet al de andere data's in den steek, gaf op het raadsel betrekkelijk de *»verbuiging»* geenerlei oplossing..... en hiermede was de zaak afgedaan!

Dat nam nogtans niet weg, dat *de Nederlander* gedurig en altijd bleef insinuëren: »dat de politiek *der* »constitutionnelen slechts bestond in het *verbuigen* of »*verbreken* van constitutiën!»

7. De schrijver van de *»Eerlijkheden»* heeft aangetoond, tot welk wapen *de Nederlander* het 5de addit. art. van de Grondwet gebruikte. Dat artikel — de schrijver *bewees* het — had voor *de Nederlander* verbindende kracht, voor zoo ver de Regering er meê getracasseerd kon worden en van grondwetsschennis beschuldigd; het had *geenerlei kracht*, voor zoo ver de belangen der anti-revolutionnaire partij het tegendeel vorderden.

Ook tegen »de vrijzinnige couranten» werd het 5de addit. art. gebruikt als een middel, om die couranten in discrediet te brengen, alsof *zij* op de nakoming van een grondwettig voorschrift geen prijs stelden.

In No. 1306 insinueerde *de Nederlander*: »dat het »vijfde der addit. art. der Grondwet ook bij de meeste »vrijzinnige bladen in vergetelheid schijnt te zijn ge»raakt.»

Hier vergat *de Nederlander*, dat wij op dat artikel meer dan *tienmaal* gewezen hadden, dat het *Handelsblad* en de *Echo Universel* daaraan opzettelijke beschouwingen hadden gewijd: en, wat erger is, dat *de Nederlander* zelf — in No. 1304 — de zinsnede had overgenomen, waarin *de Grondwet* op de opmerkelijkheid van dat stilzwijgen van 't Ministerie over de voorschriften der Grondwet de aandacht had gevestigd!!

De toeleg was niet twijfelachtig. De anti-revolutie deed niets liever dan de constitutionnelen voor te stellen als de minachters *par excellence* van die Grondwet, welke zij dagelijks tegen de reactionnaire velleïteiten van de »vrienden» moesten verdedigen.

Wij meenen hiermede genoeg feiten te hebben aangehaald, om onze meening te staven, dat *de Nederlander* het middel van insinuatie gebruikte, om de tegenpartij in verdenking te brengen, te verguizen en te belasteren.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

In de Krim blijft de toestand steeds dezelfde. »Er is niets nieuws» zegt eene depêche van generaal Pelissier dd. 14 Julij en *de Impartial de Smyrna* verzekert, dat er nog wel eenigen tijd zal kunnen verloopen eer een nieuwe aanval plaats heeft, uithoofde van den weinigen tijd, welken men dagelijks beschikbaar heeft voor de werken sedert den 18 Junij ondernomen.

De Fransche *Moniteur* behelst eene kennisgeving betreffende de blokkade der Russische havens in de Witte zee.

Lord Panmure heeft eene depêche ontvangen van generaal Simpson, waarin gemeld wordt, dat de Russen een uitval hebben gedaan in den nacht van Zaturdag, tegen de scherpschuttersgroeven voor Malakoff, doch dat zij door het dapper gedrag der Engelschen zijn teruggeslagen.

De Fransche Senaat heeft Zaturdag jl. mededeelingen ontvangen omtrent de onlangs door het Wetgevend Ligchaam aangenomen wetten. In de zitting van dien dag werd daarover beraadslaagd en met eenparigheid van stemmen verklaarden de leden zich voor deze wetten. Onmiddellijk daarop werden zij met de Keizerlijke goedkeuring bekrachtigd en naar den *Moniteur* gezonden, die ze eergister mededeelde, tegelijk met de decreeten betrekkelijk de leening.

De gunstige berigten, welke allerwege ingewonnen worden omtrent den staat van den oogst — vroeger zoo onrustbarend — zullen er voorzeker toe bijdragen om den goeden uitslag dezer finantiële operatien te verzekeren, als ook dien van eenige industriele zaken, waarmede zich op dit oogenblik verschillende kapitalisten bezig houden. Het oogenblik is zeer geschikt; men wil daarvan gebruik maken en men heeft waarlijk regt. In zaken van finantiële operatien is van toepassing de wijze les: stel niet tot morgen uit, wat gij heden doen kunt.

Men verzekert, dat de Duitsche rijksdag reeds geantwoord heeft op de mededeeling, welke aan die vergadering door het Weener kabinet gedaan is, en welke wij reeds kenbaar maakten.

»De Duitsche rijksdag, zegt een der correspondenten van de *Indépendance Belge*, heeft verklaard dat die vergadering de Oostenrijksche regering bedankt zoo voor de gedane mededeeling ten aanzien der sluiting van de Weener conferentien als voor de pogingen, die zij aangewend heeft tot herstel van den Europeschen vrede.

»De Rijksdag is, met het oog op de besluiten van den Bond van 24 Julij en 9 December 1854, van oordeel, dat geen nieuwe maatregel noodig is, zelfs niet tot uitbreiding der tegenwoordige verbindtenissen of verpligtingen van den Bond.

»Datzelfde ligchaam erkent, dat de handhaving van den vrede en het doel eener krachtige vereeniging van Duitschland vorderen, dat de Rijksdag de tot dusver aangenomen gedragslijn blijve volgen, waarom ook voorloopig gehandhaafd wordt de *Kriegsbereitschaft*, waartoe den 8 Februarij 1855 besloten is.»

Het eind der tegenwoordige zitting van de Spaansche Cortes nadert.

Het is bepaald, dat zij deze week tot in de maand September zullen uiteengaan: eene schorsing, welke noodzakelijk geworden is, naardien een groot aantal afgevaardigden achtereenvolgens Madrid verlaten hebben.

Treurig voorwaar is het te moeten vermelden, dat deze vergadering, waarvan men zoo veel verwachting had, weinig of niet betreurd zal worden.

Zij gaat uiteen, terwijl de toestand hagchelijker en meer gespannen is dan op het tijdstip harer bijeenkomst en de regering zich in moeijelijkheden gewikkeld ziet, welke zij nimmer zal te boven komen.

Men verwacht niets van de wet op eene vrijwillige leening, en men vreest, nog meer tegenstand en kwaden wil te zullen ontmoeten, wanneer de vrijwillige leening op het eind in eene gedwongene overgaat.

Bovendien in stede van het oog gevestigd te houden op den armzaligen toestand der schatkist en uit dien hoofde alle uitgaven te vermijden, welke niet strikt noodzakelijk zijn, verleenden de Cortes buitengewone pensioenen ter belooning voor staatkundige diensten.

In de zitting van 11 Julij werd eene meerderheid van stemmen aangetroffen tot aanneming van het wetsontwerp de strekking hebbende om den in 1845 ontslagen ambtenaren als dienstjaren aan te rekenen de jaren, die verloopen zijn sedert dien tijd tot dat zij weder in betrekkingen geplaatst werden.

De Commissie concludeerde met eenparigheid van stemmen op eene ene na tot verwerping van het voorstel en nogtans werd het tot wet verheven.

In eene telegraphische depêche uit Madrid wordt gemeld: De Koningin heeft de wet betreffende de gedwongen leening bekrachtigd en weldra zullen ministeriële instructien worden rondgezonden voor hare uitvoering.

Verscheiden Carlisten zijn alhier in hechtenis genomen.

ENGELSCHE POST.

De *United Service Gazette* acht zich gelukkig, te kunnen berigten, dat de hertog van Cambridge onmiddellijk benoemd zal worden tot generalissime van het vreemden legioen.

— Uit de havens van Ierland vertrekken bij voortduring een groot aantal troepen naar de Krim.

DUITSCHE POST.

Gelijk sedert eenigen tijd werd aangekondigd, zijn de Koning en de Koningin, vergezeld van prinses Alexandrine, den 13 dezer naar Silezie vertrokken. De heer v. Manteuffel heeft zich naar zijne landgoederen te Lusace begeven.

— Graaf Esterhazy, gezant van Oostenrijk, is naar Carlsbad vertrokken om daar de baden te gebruiken.

— De Hannoversche quaestie wordt gaande weg van belangrijker aard. In andere omstandigheden zou zij voorzeker de gemoederen meer bewogen hebben.

Men vraagt of Duitschland met het oog op de weigering van Pruissen, om zijne voorstellen te Frankfort te ondersteunen, ze niettemin zal willen ter tafel brengen. Op den 12 was dat nog niet het geval, gelijk eenige bladen hadden vermoed.

Overigens schijnen de midden-staten, even als Pruissen, genegen te zijn om eene staatkunde te volgen uit het Oostenrijksch gezigtspunt, gelijk het Weener kabinet daarop aangedrongen had.

— Een brief uit Odessa van 29 Junij door de *Köln. Zeit.* medegedeeld, bevat eenige bijzonderheden omtrent het decreet van den Keizer van Rusland, dat, in strijd met voorgaande, de bevolen heeft de toelating van vreemdelingen van alle klassen der bevolking bij de regementen der kozakken van den Donau. De termijn van verbinding is op 6 jaren gesteld; maar de vrijwilligers zullen niet deelen in de voorregten der kozakken, ofschoon zij zich op eigen kosten moeten uitrusten en wapenen.

— Het dagblad van Konstantinopel meldt op officiële wijze, dat Mehemet-Bey, ambassadeur der Verhevene Porte te Parijs, bij het terugkeeren naar zijn post, zich naar Turin zal begeven, teneinde de gevoelens van erkentelijkheid des Sultans te betuigen voor den vriendschappelijken steun, dien hij in de tegenwoordige omstandigheden van Piemont ontvangt.

Mehemet-Bey zal het Ottomannische hof zoowel in Frankrijk als in Sardinie vertegenwoordigen.

— De zitting van den Duitschen rijksdag van 12 Julij is o[...] nieuw voorbij gegaan zonder dat daarin eenige mededeeli[...] gedaan is omtrent de Oostersche aangelegenheden. De zi[...] ting bood weinig belangwekkends aan.

— De Pruissische minister te Parijs, de graaf Hatzfeld[...] is den 13 Julij, zich naar Berlijn begevende, Keulen door[...] getrokken.

FRANSCHE POST.

De generaal Pelissier heeft de volgende dagorde uitge[...] vaardigd om zijn leger kennis te geven van het overlijden van lord Raglan:

»De dood heeft, in de uitoefening van zijn bevelhebb[...] schap eensklaps den veldmaarschalk lord Raglan overval[...] en het Engelsch leger in rouw gedompeld.

Wij vereenigen ons allen met het leedgevoel onzer br[...] geallieerden. Zij, die lord Raglan, die de geschiede[...] van dien edelen man kenden, zoo rijk aan diensten aan zijn land bewezen; zij die getuigen waren [...] zijne moedige houding bij de gevechten aan den Al[...] en bij Inkerman, die de bewonderingswaardige gr[...] heid van zijn karakter gedurende dezen moeijelijken gedenkwaardigen veldtogt aanschouwden; alle lieden, eindelijk wier hart op de regte plaats klopt, betreuren het ve[...] van zulk een man.

De gevoelens, welke de opperbevelhebber hier uitdr[...] zullen die van het geheele leger zijn. Hij zelf is door [...] onverwachten slag getroffen. Bij de algemeene droe[...] voegt zich voor hem ook het leedgevoel, dat hij voor ee[...] zal gescheiden zijn van een wapenbroeder wiens [...] karakter hij lief had, wiens deugden door hem bewon[...] werden en bij wien hij steeds eene loyale en toegene[...] medewerking had gevonden.

Uit het hoofdkwartier voor Sebastopol, den 29 Junij [...]

De opperbevelhebber

(*get.*) PELISSIER.

— Het nieuws uit de Krim is zeer schraal. No[...] men den generaal Pelissier geen dralen ten laste [...] in het beproeven eener nieuwe poging; men weet [...] geen gebrek aan vermetelheid of initiatief is, dat den ge[...] als eene fout kan worden aangerekend. Indien hij n[...] dan geschiedt zulks, omdat de voorzorgen, welke hij [...] door de voorzigtigheid geboden worden.

— De echtgenoot van een generaal, thans in de [...] heeft verzocht zich bij haren gemaal, te mogen be[...] Dit verzoek ondervond van hooger hand veel symp[...] maar het geldt hier de quaestie van een beginsel, [...] te teederen aard is om haar in bevestigenden zin op te[...] Een gunstige uitslag van dit verzoek zou voorzeker [...] leiding geven, dat eene menigte dergelijke verzoeken [...] volgen; hetgeen eene bron van onvermijdelijke verleg[...] en ongerustheid zou zijn voor de officieren, die zich [...] oorlogsbodem bevinden en die daar toch, wanneer [...] wond zijn, dezelfde zorg ondervinden als in den kr[...] hun gezin. Het verzoek der dame is dan ook van[...] gewezen.

— De vrees, welke men koesterde voor het leven [...] van den hertog Tarançon, oudsten zoon van Koningin Christina, blijkt maar al te zeer gegrond geweest. Deze jeugdige hertog is den 14 op het kasteel M[...] overleden.

— Ter aanvulling van hetgeen wij in de vorige [...] meldden met opzigt tot de beweging in de letterk[...] wereld strekke het volgende:

De *Revue Contemporaine* speelt thans eene zeer [...] rol. Naar men verzekert zou, volgens het nieuw pro[...] eene groote plaatsruimte van dit tijdschrift [...] worden aan artikelen, ten doel hebbende de g[...] leerden en beroemde mannen van onzen tijd met [...] te verzoenen. Daaruit leidt men ook af, dat de schrijvers hunne medewerking aan dit tijdschrift blijven verleenen, zonder partij te kiezen.

Wat de staatkunde zelve betreft, deze zal [...] woordigd worden door groote diplomatische [...] geschreven met het oog op algemeene belangen.

— De jonge Azteeks, twee lellieputters, die de[...] dering van de Parijsche wereld wekken, zijn [...] zer toegelaten, die ze ter vergelijking naast de Cent[...] deel plaatsen.

— De *Caradoc* is den 5 Julij te Konstantinopel [...] komen, aan boord hebbende het stoffelijk overschot van lord Raglan. Op den avond van dien dag zou [...] naar Engeland vertrekken.

— Den 4 Julij zijn Ottomanische troepen [...] versterking van het leger in Azie.

— De *Moniteur* behelst de wet, waarbij magtiging [...] wordt, tot heffing der verschillende belastingen [...]

— De koningin van Engeland heeft den [...] de Ferry erkend als consul-generaal van den [...] Franschen te Londen.

— De infante Dona Josefa de Bourbon, en [...] van Madrid zijn te Bayonne aangekomen.

— Men leest in eene correspondentie van *de Presse d'Orient*:

„Omar-Pacha is steeds te Baïdar. Het is het schoonste gedeelte van dit land.

„Dagelijks hebben er verkenningen plaats en deze worden ver voortgezet. Men ontmoet slechts posten van Kozakken. Den 29 heeft generaal Durando zich met zijn leger vijf-en-twintig uren ver naar buiten begeven.

„Berigten uit Eupatoria melden, dat alles zeer rustig is. Men verwacht in die stad twintig duizend quintalen koren, door de Fransche intendance gezonden, voor de voeding der Tartaren."

BELGISCHE POST.

Eene telegrafische depeche uit Turin meldt de aankomst in die stad van HH. KK. HH. den hertog en de hertogin van Brabant, die den 11 dezer maand te Genua ingescheept zijn, komende van Cevita-Vecchia.

— Het schilderen op fluweel is eene zeer weinig bekende kunst en nogtans geschiedt dit op eene wijze, die waarlijk de aandacht verdient aller liefhebbers van het schoone. Wij hebben vijf uitmuntende kussens bewonderd met wit fluweel bedekt, waarop Mme George bouquetten geschilderd heeft met een talent en fijnheid van penceel, die niet genoeg bewonderd kunnen worden.

Deze kussens zijn Zondag ll. bij de dienst in de hoofdkerk gebezigd.

(*Journal de Bruxelles*)

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Zeer uitvoerig is het, thans verschenen Verslag der Tweede Kamer betrekkelijk het ontwerp van wet houdende bepalingen omtrent de huishouding en de tucht op de koopvaardijschepen. Wij deelen daarom de algemeene beschouwingen, die inderdaad onderwerpen van algemeen belang betreffen, aan onze lezers mede.

§ 1. In de eerste plaats heeft men de vraag gesteld, of het tot stand brengen van zoodanig wetsontwerp als wenschelijk en noodzakelijk zij te beschouwen. De meerderheid aarzelde niet deze vraag toestemmend te beantwoorden. Sedert lang is de behoefte aan versterking der tucht op de koopvaardijschepen dringend gevoeld en al meer en meer heeft zich de overtuiging gevestigd, dat daartoe wettelijke voorschriften noodig zijn. De voornaamste zeevarende natien, zoo als Engeland, Frankrijk en Belgie, zijn ons in dit opzigt voorgegaan, en toenemend is door de belanghebbenden bij handel en scheepvaart op de navolging van dit voorbeeld aangedrongen. Vooral nadat zich onze groote vaart heeft uitgebreid tot streken, vroeger bijna nooit door een Nederlandsch koopvaardijschip bezocht, en het kwaad der desertie van scheepsvolk zich daar op eene onrustwekkende wijze heeft geopenbaard, zonder dat afdoende middelen voorhanden waren om dat kwaad te stuiten, is de wenschelijkheid der tusschenkomst des wetgevers nagenoeg algemeen gevoeld. Al had dit, voor onze zeevaart verderfelijk verschijnsel zich niet vertoond, toch zou de noodzakelijkheid om wettelijke regelen omtrent de tucht op de koopvaardijschepen vast te stellen moeijelijk te loochenen zijn. De manschap van elk koopvaardijschip vormt eene kleine, dobberende maatschappij, die, zoolang het schip zee bouwt, aan zich zelve is overgelaten en, ofschoon dat schip als Nederlandsch grondgebied beschouwd wordt, buiten het bereik is der Nederlandsche wetten en autoriteiten. Daarom reeds is een stelsel van voorschriften noodig, waardoor misdrijven kunnen worden tegengegaan, die de veiligheid en het behoud der maatschappij, van het schip dat haar draagt, en van de lading die zij overvoert, in de waagschaal kunnen stellen. Tevens eischt het belang van allen, dat de scheepsbevelhebber bevestigd worde in het exceptioneel gezag, dat hem moet worden toevertrouwd, en dat het scheepsvolk, zooveel als slechts eenigzins mogelijk is, gewaarborgd worde tegen misbruik van dat gezag.

Nu erkende men ook van de zijde der meerderheid gaarne, dat de regeling van dit onderwerp veel moeijelijkheden inhad. Bepalingen op de tucht der koopvaardijschepen zijn niet vast te stellen zonder in te grijpen op onze burgerlijke en zelfs tot zekere hoogte op onze strafwetgeving. De verbindtenis tusschen de reeders, den schipper en het scheepsvolk is volgens het Wetboek van Koophandel van zuiver burgerlijken aard. Eene wet op de tucht der koopvaardijschepen laat zich niet denken, zonder dat op dit beginsel inbreuk worde gemaakt. Evenzoo is het altijd bedenkelijk exceptioneel gezag, vooral van strafregterlijken aard, aan personen toe te vertrouwen, die niet tot de regterlijke magt behooren. Maar men hield het toch niet voor onmogelijk, tusschen deze en andere klippen door te zeilen en eene wet op dit stuk tot stand te brengen, die nog in het eene, noch in het andere opzigt te ver ging.

Andere leden vereeni[illegible] deze beschouwingen. Daar waren er die, [illegible] grond der reeds aangeduide bezwaren, geene afzonderlijke wet, op de tucht der koopvaardijschepen wilden hebben vastgesteld. Bestonden op dit punt wezenlijke behoeften, men zou daarin, hunnes inziens, kunnen voorzien, zonder inbreuk te maken op hoogst belangrijke beginselen van onze burgerlijke en strafwetgeving, die zij ongeschonden wilden hebben bewaard. Welligt was voor het beoogde doel niets meer noodig, dan het brengen van eenige wijziging in de bepalingen van art. 397 van het Wetboek van Koophandel omtrent de monsterrol. Wanneer een eenvoudig model van die monsterrol wierd vastgesteld en daarbij de dienstpligten der schepelingen, zoowel als de regten, waarop zij aanspraak konden maken, meer in de bijzonderheden wierden omschreven; wanneer de mogelijkheid wierd geopend om overtreding van dienstpligt van de zijde des schepelings te straffen, maar die straffen niet anders dan door den gewonen regter, op ontvangene aanklagte, konden worden toegepast, zou misschien alles geregeld zijn wat zich omtrent deze aangelegenheid met eenige hoop op goed gevolg bepalen laat. Was, zooals deze leden geloofden, desertie van schepelingen in de meeste gevallen het gevolg van slechter voeding en behandeling, dan zou de verbeterde monsterrol zooveel mogelijk dat kwaad te keer gaan. Het was toch ook niet genoeg bepalingen op de tucht der koopvaardijschepen vast te stellen; men moest de zekerheid bezitten, dat die uitvoerbaar waren en dit nu werd door deze leden, inzonderheid ten aanzien van de wettelijke maatregelen tot het te keer gaan van desertie, betwijfeld. Het kwaad der desertie huisde voornamelijk in de schepen, die naar Australie en Californie stevenden. Daar was dit kwaad niet krachtig te beteugelen, zonder gevaar van botsing met andere vreemde mogendheden, op wier schepen de weggeloopene matrozen worden opgenomen. — Insgelijks liet het zich, volgens deze leden, moeijelijk begrijpen, hoe gewigtige bepalingen der wet, zooals die wegens de voeding en ligging der schepelingen, toe te passen zouden zijn op kleinere zeeschepen, zooals koffen, smakken en dergelijke, waaronder er voorkomen, die uitsluitend door den schipper en zijn huisgezin worden bevaren. Bij het zamenstellen der wet was blijkbaar meer aan groote koopvaardijschepen dan aan deze kleinere gedacht, zoodat men zich genoodzaakt gezien had, door eene slotbepaling in daaruit voortspruitende moeijelijkheden te voorzien.

Nog werd de bedenking geopperd, of eene wet als de tegenwoordige uit een ander oogpunt wel wenschelijk was. Zal zoodanige wet doel treffen, dan behoort zij gestreng te zijn; maar nu zou juist de strengheid der wet ten gevolge kunnen hebben, dat de zeelieden wierden afgeschrikt om zich voor de dienst op onze koopvaardijschepen te verbinden, zoodat de bestaande moeijelijkheid om die schepen behoorlijk te bemannen nog aanmerkelijk wierd vergroot. Men moest daarbij niet uit het oog verliezen, dat, volgens de opgave van deskundigen, de bemanning onzer grootere koopvaardijschepen voor twee derden uit vreemdelingen bestaat; dat, op de schepen in de Kleine vaart de verhouding wel eenigzins gunstiger is, maar de manschap van deze toch ook veel vreemdelingen telt; en dat de vreemde zeeman, eenmaal door de gestrengheid onzer wetgeving van het dienstnemen op onze koopvaardijvloot afgeschrikt, niet ligt terugkeert. Het is hier een geheel ander geval dan met andere beroepen, die insgelijks veelvuldig hier te lande door vreemdelingen worden uitgeoefend. De zeeman is, ten gevolge van zijn nomadisch leven, veel ligter tot spoedige verplaatsing geneigd dan ieder ander. Voegt men daar nu bij, dat een bijzonder artikel der voorgedragene wet, namelijk art. 23, volgens sommigen de strekking kan hebben, om minder vreemd scheepsvolk dan vroeger in onze zeeplaatsen te doen verblijven, dan schijnt uit dit oogpunt het wezenlijk belang der Nederlandsche scheepvaart door die wet geenszins te zullen worden bevorderd.

Van de andere zijde werd geantwoord, dat het verschijnsel de aanwezigheid van een betrekkelijk groot aantal vreemde schepelingen op de koopvaardijvloot zich bij alle zeevarende natien openbaart; en dat, indien werkelijk het gevaar zoo groot ware, dat de strengheid der wet tot gebrek aan matrozen zou leiden, zoovele onmiddellijk belanghebbenden en deskundigen niet toenemend op het tot stand komen van zulk eene wet zouden hebben aangedrongen. De meerderheid der Commissie van Rapporteurs voegt er als eigene opmerking bij, dat de reeds vroeger aangeduide Engelsche, Fransche en Belgische wetten even streng, zoo niet veel strenger zijn dan de thans behandelde, en dat in die landen echter de nadeelige gevolgen dier gestrengheid zich niet hebben geopenbaard. Daarenboven staat tegenover den afschrik, dien strengere tucht zou kunnen doen ontstaan, dat de schepelingen op onze koopvaarders voortaan meer waarborgen tegen misbruik van gezag van de zijde des bevelhebbers bezitten, meer dan te voren van het genot van een behoorlijk rantsoen verzekerd zijn zou. Is, gelijk de tegenstanders der wet beweren, goede voeding voor den matroos de hoofdzaak, hij zal meer dan tot nu toe aan onze schepen verbonden zijn.

Verscheidene leden konden deze gelegenheid niet laten voorbijgaan, zonder de Regering in overweging te geven, of van hare zijde geene middelen te baat konden worden genomen, om de opleiding van Nederlandsche jongelieden voor den zeemansstand en het dienst zoeken van zulke jongelieden op onze koopvaarders te bevorderen. Zij erkenden gaarne, dat van de zijde van bijzondere vereenigingen, zoo als door de stichters van het Matrozen-intstituut en door de Yachtclub, in die rigting loffelijke pogingen worden te werk gesteld; maar het zal wel geen betoog behoeven, dat die pogingen onvoldoende zijn voor de behoefte. Vroeger door het Departement van Marine en de Nederlandsche Handel-maatschappij genomen maatregelen ter bevordering der aankweeking van Nederlandsche [illegible] zijn sedert eenigen tijd weder opgeheven.

§ 2. Vrij algemeen heeft men de aanmerking niet kunnen terughouden, dat de voorgedragene wet in het gebrek deelt van meer ontwerpen, in den laatsten tijd uit het Departement van Justitie voortgekomen, namelijk dat daarin weinig systematische orde heerscht, en de bij eene wet van langeren adem zoo noodzakelijke splitsing in afdeelingen ontbreekt. Had men zulk eene splitsing in de wet gebragt, waarschijnlijk ware de opneming achterwege gebleven van een paar artikelen, die als geheel overbodig kunnen worden beschouwd. Men had hier de artt. 4 en 22 op het oog, die naauwelijks tot iets anders dienen dan om den overgang tot eene volgende reeks bepalingen te maken. Ook al bleef de wet zoo als ze daar ligt, zou zij reeds een beter aanzien hebben, zoo zij in de volgende vier paragraphen ware verdeeld: § 1. *Van de bevoegheid des schippers*, artt. 1—3; § 2. *Van de straffen die de schipper kan opleggen*, artt. 4—21; § 3 *Van de regten der schepelingen*, artt. 22—26; § 4. *Van den raad van dicipline*, art. 27. Men meent niet te veel te vergen door er op aan te dringen, dat de wet ook uit dit oogpunt worde herzien. Alleen eene goed geordende wet laat zich gemakkelijk overzien en dus ook ligter en beter beoordeelen.

Te meer heeft men zich verwonderd, dat alle splitsing der wet in onderdeelen is weggebleven, vermits dan toch bij het stellen der Memorie van Toelichting de behoefte is gevoeld om de artikelen eenigermate te groeperen, en zamen te voegen wat bij elkander behoort. Men kon overigens aan die memorie den lof van volledigheid niet toekennen. Het geldt daarbij een hier te lande nieuw onderwerp van wetgeving, dat reeds uit dien hoofde eene grondige behandeling verdiend had, en waarbij het niet ongepast zou zijn geweest, op de bij andere natien in de laatste jaren tot stand gebragte wetten omtrent de koopvaardijvaart en de daarin heerschende rigting te wijzen.

Ook om eenigermate te gemoet te komen aan de onvolledigheid der toelichting, zou men het wenschelijk achten mededeeling te ontvangen van de adviezen der kamers van koophandel over het tegenwoordig onderwerp. Men meent wel, ook op grond van thans ontvangene adressen van sommige dier collegien, van de onderstelling te moeten uitgaan, dat zij in den laatsten tijd te deze zake niet geraadpleegd zijn; maar blijkens het in 1851 over dit onderwerp tusschen de Regering en de Kamer verhandelde, was zulks destijds wel het geval geweest. Waarschijnlijk zou uit die vroegere adviezen nog wel eenig licht te putten zijn.

§ 3. In al de afdeelingen is de onvolledigheid der wet in het breede besproken, zonder dat echter eenstemmigheid heerschte over de vraag, hoever de aanvulling daarvan behoort te gaan. Er waren leden, die het gevoelen opperden, dat de wet uit dit oogpunt naauwelijks meer dan als eene eerste proeve kan worden beschouwd. Anderen voerden aan, dat, sedert de invoering der nieuwe scheepvaartwetten ons welbegrepen belang medebrengt, om aan de wetgeving op de koopvaardijvaart de meest mogelijke volledigheid te geven. Daardoor is toch, meer dan te voren, mededinging tusschen de voornaamste zeevarende natien, naar het genot van een aanmerkelijk deel in de algemeene vrachtvaart, ontstaan. Bleven wij in onze wetgeving achterlijk, ligt zouden wij gevaar loopen, bij die mededinging het onderspit te delven en de vrachtvaart meer uitsluitend het deel te zien worden der natien, wier wetgeving meerdere veiligheid aan schip en lading verzekert. De volgende punten werden hoofdzakelijk als bewijzen van de onvolledigheid der wet aangevoerd:

I. Het gemis van strafbepalingen tegen maritime misdrijven, waarin bij onze strafwetgeving niet of niet genoegzaam is voorzien. Men stelde daarbij op den voorgrond, dat het Code Pénal in dit opzigt hoogst onvolledig en gebrekkig is. Van daar dat men zoowel in Frankrijk als in Belgie de gelegenheid, die de verbetering der wetgeving omtrent de tucht op de koopvaardijschepen aanbood, heeft te baat genomen om de leemten van het Strafwetboek, ten aanzien van hetgeen men meer bepaald *crimes maritimes* kan noemen, zooveel mogelijk aan te vullen. In Frankrijk is dit geschied bij de artt. 89—96 van het decreet van 24 Maart 1852; in Belgie bij de artt. 31—40 van de wet van 21 Junij 1849. Daarenboven bestaat in Frankrijk eene wet van 10 April 1825, die van zeeroof en baraterie handelt en onder andere dit laatste onderwerp bij een vijftal artikelen regelde, sedert in het decreet van 1852 overgenomen.

Dat aan zulk eene aanvulling van het Code Pénal hier te lande evenzeer behoefte bestaat, valt onmogelijk te ontkennen. Men staafde dit door de aanhaling van verscheidene voorbeelden. Zoo is bij de Code Pénal niet voorzien in de vernieling van een schip anders dan door vuur, en dus in het misdadig op strand zetten en dergelijke; — in het bedriegelijk verkoopen of weerloos maken van het schip door den kapitein, — in het vernielen der lading, en zulke hoogst strafbare feiten meer, waarop dus slechts bepalingen kunnen worden toegepast, volstrekt niet met het oog op zeelieden, als daders, geschreven. Het ongerijmd gevolg is, dat bijv. het laten zinken van het schip door den kapitein als eene politie-overtreding (art. 479, n°. 1, Code Pénal), het varen door den kapitein voor eigene rekening met een hem niet toebehoorend schip of het verkoopen van zoodanig schip, blootelijk als misbruik van vertrouwen (art. 408, Code Pénal) zou kunnen worden gestraft.

Het thans aangebodene wetsontwerp beweegt zich volstrekt niet op dit terrein. Het bepaalt zich tot bepalingen omtrent overtreding der tucht en enkele correctionele misdrijven. Toch gaf het Wetboek van Koophandel zelf op onderscheidene plaatsen aanleiding om zoowel ten aanzien van sommige der opgenoemde als van andere misdrijven, die alleen door zeelieden kunnen worden gepleegd, bijzondere strafbepalingen vast te stellen. Men zie bijv. de artt. 375, 376, 406 en 407, betrekking hebbende tot geldopneming op het schip, het in rekening brengen van verdichte schaden, den verkoop van het schip zonder magtiging, het zich verhuren van den stuurman naar eene haven, waarheen hij nimmer gevaren heeft en het doen van eene valsche verklaring daaromtrent. Al die artikelen zijn blijkbaar geschreven met het oog op eene nader tot stand te brengen wet wegens maritieme delicten. Zoo men de thans voorkomende

gelegenheid om in al die leemten te voorzien niet aangrijpt en zich weder tot eene zeer partiele regeling bepaalt zou, naar het oordeel van verscheidene leden, het tot stand brengen der tegenwoordige wet het verkeerde gevolg hebben om eene noodzakelijke verbetering in onze strafwetgeving voor eenen onbepaalden tijd te verschuiven.

Vele leden, ofschoon gaarne erkennende dat de hier bedoelde aanvulling van het Code Penal wenschelijk is, zagen er echter geen wezenlijk bezwaar in, dat de voordragt zich tot vergrijpen tegen de tucht beperkt. Integendeel moest het als raadzaam worden beschouwd, het gebied dier wet niet te zeer uit te breiden. Van de zijde der belanghebbenden is niet meer gevraagd dan eene wet omtrent de tucht op de koopvaardijschepen, maar wordt tevens met nadruk op eene spoedige voorziening aangedrongen. Aan dat vereischte van spoed zou zeker niet worden voldaan, indien men te gelijk het Code Pénal wilde aanvullen, met bepalingen omtrent zeeroof, baraterie en andere maritine misdrijven, waaromtrent onze wetgeving wel zeer onvolledig of gebrekkig is, maar aan welke strafbepalingen toch zulk eene dringende behoefte niet bestaat.

(Vervolg hierna.)

's Gravenhage, 17 Julij.

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den heer J. J. van Maas van Portengen, provincialen directeur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te 's Hertogenbosch.

—

Z. M. heeft aan C. van der Lee, op verzoek, verleend eervol ontslag als notaris te Aarlanderveen.

—

Z. M. heeft benoemd: tot substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Amersfoort, mr. J. de Fremerij, advocaat te Utrecht; en tot notaris te Aarlanderveen, J. A. van der Lee, candidaat-notaris en burgemeester te Sassenheim.

H. M. de Koningin heeft gisteren middag het diner gebruikt, vergezeld van eenige leden van HDs. Huis, op het kasteel Bakkershagen toebehoorende aan Z. K. H. Prins Frederik en gelegen aan den Leidschen straatweg.

HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik vergezeld van HDs. gevolg, hebben gisteren avond de voorstelling in den Kon. Franschen Schouwburg met HDs. tegenwoordigheid vereerd. Er werd opgevoerd La Grace de Dieu.

Donderdag zal door het muzijkkorps van het 4de regement dragonders, onder directie van den heer J. G. Muller, op het terras van het Groot Stedelijk Badhuis te Scheveningen, bij gunstig weder, muzijk worden uitgevoerd; aanvang des namiddags ten zes ure.

In deze residentie zijn aangekomen en aan het hotel de *Bellevue* afgestapt, sir Charles, vlag-officier in dienst van H. M. de Koningin van Engeland; in de *Marechal de Turenne* (Hotel Embri), de ridder Sannon, adjudant van Z. M. den Koning van Pruissen met familie, komende van Stettin, en in het hotel *Paulez* de heeren: J. R. Tysson met gevolg en Henri C. Dodge, komende van Amerika.

De heer baron Forstner van Dambenoy, Minister van Oorlog, is voor eenigen tijd uit deze residentie naar Duitschland vertrokken.

De *Staats-Courant* deelt de opbrengst mede der middelen over de zes eerste maanden van 1855, in vergelijking met de zes eerste maanden van 1854.

Direc. belast.: 1855 ƒ8,653,980.83; 1854 ƒ8,401,605.69. *In- en uitgaande regten en scheepvaartregten*: 1855 ƒ2,258,309.20; 1854 ƒ2,348,688.26½. *Accijnsen*: 1855 ƒ9,875,209.84; 1854 ƒ9,840,304.08. *Waarb. en belasting op de gouden en zilveren werken*: 1855 ƒ119,604.32½; 1854 ƒ113,783.74. *Indir. belast.*: 1855 ƒ6,648,618.18½; 1854 ƒ5,770,939.66½. *Opbrengst der posterijen*: 1855 ƒ751,613.23; 1844 ƒ740,667.65½. *Opbrengst der Staatsloterij*: 1855 ƒ276,149.50; 1854 ƒ158,153.00. Totaal-generaal 1855 ƒ28,619,485.11; 1854 ƒ27,374,142.09½.

De adressen van telegrafische berigten bevatten zelden meer dan den naam van den geadresseerde en de plaats van bestemming. Bij de verzending naar grootere steden van het binnen- en buitenland, met name naar Londen en Parijs, is het echter van het grootste belang dat hierbij de meest mogelijke duidelijkheid en juistheid worde in acht genomen, daar onvolledige adressen niet alleen groote vertraging, maar ook verkeerde bezorging en zelfs niet-bezorging van berigten ten gevolge kunnen hebben. Eene duidelijke opgaaf van den naam des geadresseerden, alsmede van de straat en het huisnommer, is mitsdien voor eene goede bezorging onontbeerlijk.

Met intrekking van de bepalingen vroeger voor de verzending van telegrafische berigten naar Zweden en Noorwegen bekend gemaakt, is thans dienaangaande het volgende voorgeschreven:

De verzending van berigten naar Zweden en Noorwegen geschiedt op de gewone wijze langs de Deensche lijnen en door de Sond tot aan Helsingborg, en van daar verder langs de Zweedsche en Noorweegsche lijnen.

De verzendingskosten naar Zweden worden gevonden door zamenvoeging van de overseiningskosten tot aan Helsingborg, met de Zweedsche kosten van Helsingborg.

Behoudens de volgende uitzonderingen, zijn de regelen der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging ook op de verzending naar Zweden en Noorwegen van toepassing.

Bijzondere berigten kunnen in het Fransch, Engelsch, Duitsch, Deensch of Zweedsch worden verzonden.

Bij opgaaf van beurskoersen of warenprijzen, behoeven die niet in getallen te worden vermeld en zijn tot vier cijfers voor elk onderwerp toegestaan. Eene lijst der volgorde, waarin de effecten of waren worden opgenoemd, is alsdan echter aan het telegraafkantoor mede te deelen.

Bij berigten met een of meer afschriften wordt voor ieder afschrift 0.34½ gl. betaald.

Bij het terugnemen van een berigt is eveneens 0.34½ gl. voor het inschrijven verschuldigd.

Voor de bezorging buiten de lijn, met aangeteekenden brief per post wordt 0.34½ gl. betaald, terwijl voor eene estafette 2.02½ gl. voor iedere Zweedsche mijl (10.7 kilometer) afstand, wordt gerekend.

De verzending der post van Gothenburg naar plaatsen in Noorwegen kost voor elk berigt 0.76½ gl. Op Zon- en feestdagen worden door de Zweedsche en Noorweegsche kantoren geene andere dan regeringsberigten verzonden.

De verzendingskosten naar de onlangs geopende telegraafkantoren in Noorwegen te Christiania, Drammen, Frederikshald, Frederiksstad, Holmestrend, Horten, Moss, Sarpsborg en Toensberg worden zamengesteld uit de overseiningskosten naar Helsingborg, de verzendingskosten langs de Zweedsche lijnen tot aan de Noorweegsche grens dat is:

voor een berigt van 1—25 woorden 2.73 gl.
» » » » 26—50 » 5.46 »
» » » » 51—100 » 8.19 »

en de kosten van overseinen langs de Noorweegsche lijnen, dat is voor ieder der bovengenoemde kantoren:

voor een berigt van 1—25 woorden 0.81 gl.
» » » » 26—50 » 1.48½ »
» » » » 51—100 » 2.16 »

waaronder het bestelloon is begrepen.

De regelen voor de verzending naar Zweden in acht te nemen gelden ook hier; alleen wordt voor de bezorging buiten de lijn per post, binnen Noorwegen, 0.30 gl. betaald.

Sedert den 1sten dezer is aan de badplaats Oeynhausen bij Minden in Westfalen, gedurende den badtijd, een telegraafkantoor geopend. De verzendingskosten daarheen zijn voorloopig gelijk gesteld met die voor Minden.

Blijkens eene mededeeling van het Oostenrijksche telegraafbestuur is te Galatz in Moldavie een telegraafkantoor geopend. De kosten van overseinen van een enkel berigt daarheen zijn voor alle Nederlandsche kantoren dezelfde en worden zamengesteld uit de verzendingskosten naar de Oostenrijksch-Moldavische grens bij Nemeritscheni, ad 9.60 gl., en de verdere kosten naar Galatz ad 3.60 gl.

In Sardinie zijn de telegraafkantoren te Dusino en Valdichiesa gesloten. Daarentegen zijn te Albenga en Oneglia kantoren voor de dienst geopend.

In Zwitserland zijn telegraafkantoren opengesteld te Aigle, Bex, Bulle en Lachen.

Uit Loosduinen wordt aan de *Nieuwe Rotterdamsche Ct.* het volgende medegedeeld: De oogst der druiven, een voornaam bestaanmiddel voor vele tuiniers in het Westland, dreigt dit jaar ook te zullen mislukken. De ziekte openbaart zich weder, en bestaat in een wit stof, dat men aan den stam en de ranken van den boom ontdekt; daardoor verdorren zelfs de bladeren, en de trossen, welke zich zetten en aanvankelijk voordeelig schijnen, sterven. Waarschijnlijk bestaat dat stof uit insecten, die echter geen leven vertoonen; wrijft men het stof, dan is de kleur roodachtig. Het middel, hetwelk men aanwendt om de schadelijke uitwerking weg te nemen, en dat door de zorg van het gewestelijk bestuur is bekend gemaakt, helpt niet.

De *Utrechtsche Courant* deelde in haar nommer van 13 Julij een berigt uit 's Hertogenbosch mede: »dat n. l. de eereboog, welke gebruikt is voor den intogt van Z. M. den Koning aldaar, dezelfde is, welke tijdens den intogt van Koning Lodewijk en van Napoleon is gebezigd.« De correspondent van de *N. R. Ct.* spreekt dit berigt volgender wijze tegen: De beweegredenen tot mededeeling van dat *onware* berigt willen wij niet gissen; alleen willen wij hier de bepaalde verzekering geven, dat de kolossale schoone eerepoort, welke voor den intogt van Z. M. den Koning werd opgerigt, *geenszins* dezelfde is, welke tijdens den intogt van gezegde vorsten is gebruikt, doch dat die eerepoort welke, gebouwd in den stijl van den tijd van Keizer Trajanus en door deskundigen als zeer schoon geroemd wordt, *eerst in* 1840 geheel nieuw gebouwd is voor den intogt van wijlen Koning Willem II. De poort kostte destijds ruim zes duizend gulden.

Kinderdijk, 16 Julij. Heden is alhier van stapel gelopen het door den heer Fop Smit, voor rekening van het handelhuis van den heer H. van Ryckevorsel, te Rotterdam, nieuw gebouwde ijzeren clipper campagne fregatschip *Tornate* groot ca. 400 gemeten lasten, lang 1.. voet en gevoerd zullende worden door kapitein Th. G.. Thz. Het is bestemd voor de vaart en den handel op de Tropische landen.

Deskundigen roemen zeer de fraaiheid van den bouw, de vormen en de inrigtingen van dit schip en vooral de doelmatigheid van de verdeeling en betimmering der kajuit, welke aan ruimte, luchtigheid en smaakvolle versiering niets te wenschen overlaat.

Men verheugt zich in het denkbeeld van den heer F. Smit, om het model van dit schip (kunstig en getrouw nagebootst), naar de wereldtentoonstelling te Parijs te zenden, mede als eene nieuwe proef van den vooruitgang in de scheepsbouwkunst in ons Vaderland.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Donderdag 19 Julij, 7 u.

LA VIE EN ROSE, comédie en 5 actes; FAUTE DE S'ENTENDRE, comédie en un acte et une ouverture grand orchestre.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 17 Julij 1855.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$68\frac{1}{16}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{3}{16}$
Dito Certificat.	3	$75\frac{1}{16}$
Dito Dito.	4	$98\frac{7}{16}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}$
O. I. Leening	4	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$	
Belgie.		
Certificaten	$2\frac{1}{2}$	
D° Rothschild	$2\frac{1}{2}$	
Frankrijk.		
Obligatien	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	$18\frac{3}{8}$
Dito Buitenl.	3	
D° Binnenl. c/m.	3	$30\frac{7}{16}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}$
Bew. Sp. Com.		
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	3	$39\frac{7}{8}$ $\frac{15}{16}$
Dito uitgest.	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	$103\frac{1}{8}$
Dito 1828/1829	5	
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$89\frac{1}{8}$
Dito *Hope*	4	78
Dito *Stieglitz*	4	$77\frac{3}{8}$
Dito dito 5e Ser.	4	
Dito 1854	5	82
Inschr. Assig.	6	
Certific. dito.	6	
Polen.		
Obligatiën	4	$70\frac{1}{8}$
Oostenrijk.		
Metaliek	5	$61\frac{1}{16}$
Dito bet. Amst.	5	$72\frac{?}{8}$
Dito Nation.	5	$65\frac{11}{16}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{5}{8}$
Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{1}{8}$

Mexic., te Lond. 3 pct. 21; dito Onb. 21; Venez. .. pct. $27\frac{3}{8}$, $\frac{3}{4}$; Peru $4\frac{1}{2}$ 72, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$.

Met uitzondering van Holl. fondsen was de markt heden over het geheel flaauw gestemd met weinig handel. Van Amerik. fondsen was echter in Peruanen en Venezuela's veel affaire, laatste sloten op het Londensch merk derhalve circa 1½ hooger.

Advertentien.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.